

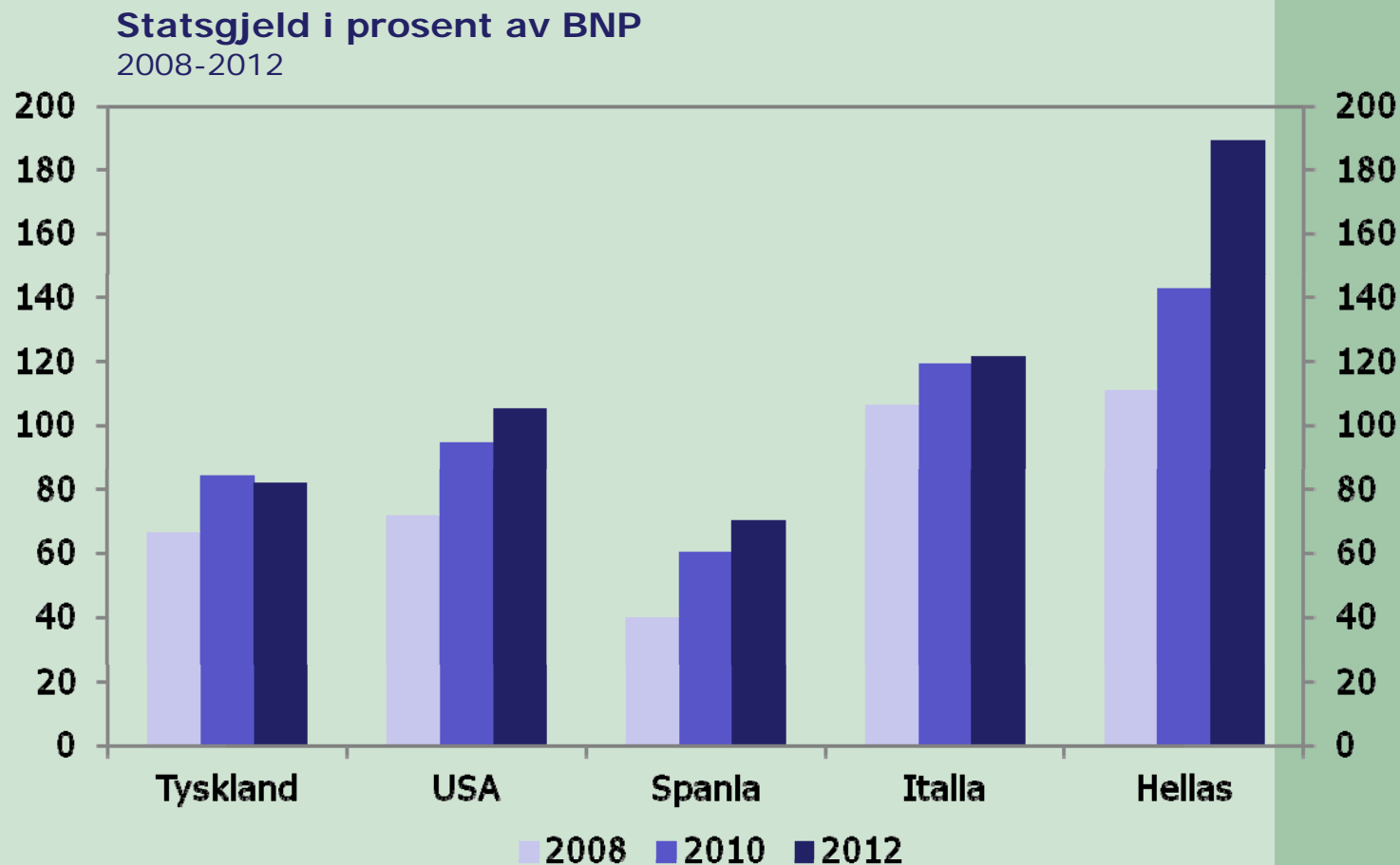
DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

*Presentasjon av statsbudsjettet
for 2012*

den 6. oktober 2011

Statsråd Lars Peder Brekk

Raskt voksende statsgjeld etter finanskrisen...

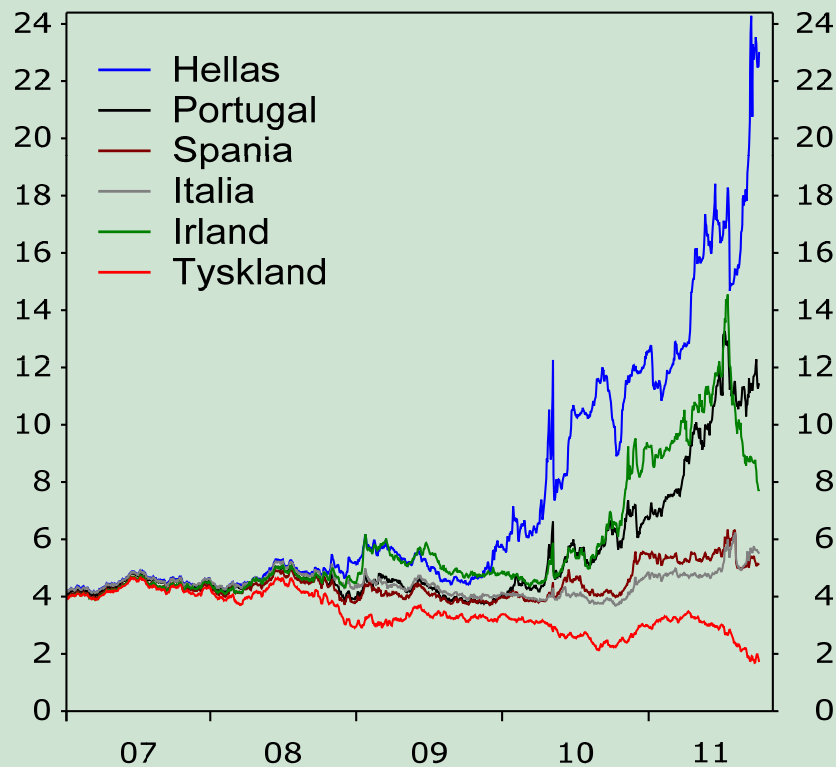

Kilde: IMF Fiscal Monitor, september 2011

...har gitt store problemer i euroområdet

Rente på 10-års statsobligasjoner

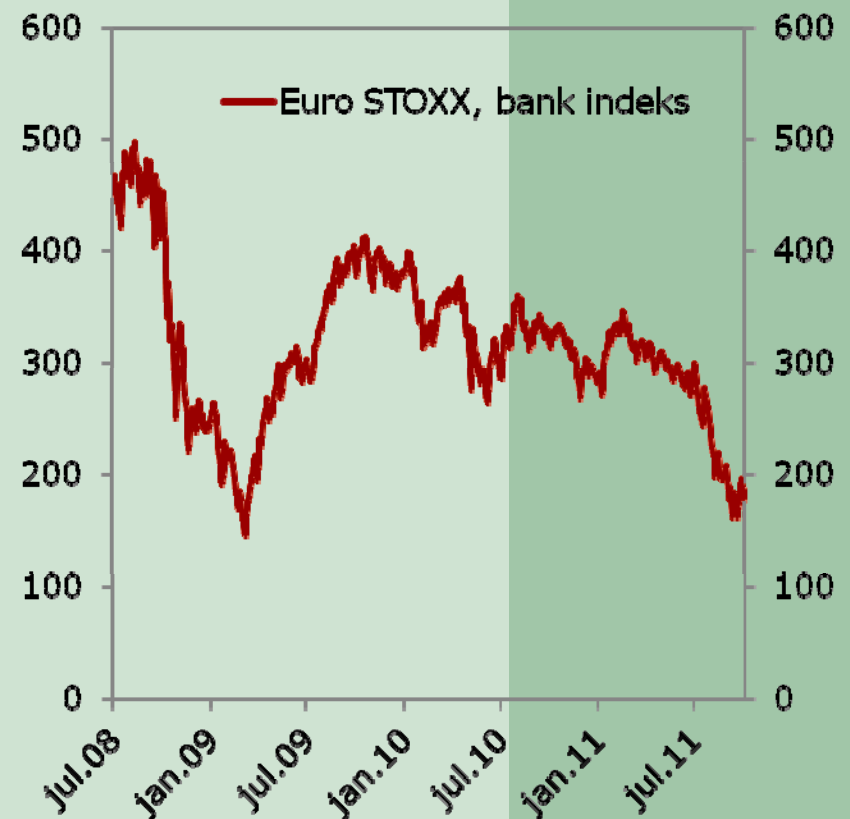
Prosent

Kilde: Reuters EcoWin

Kursfall viser redusert tillit til banker i euroområdet

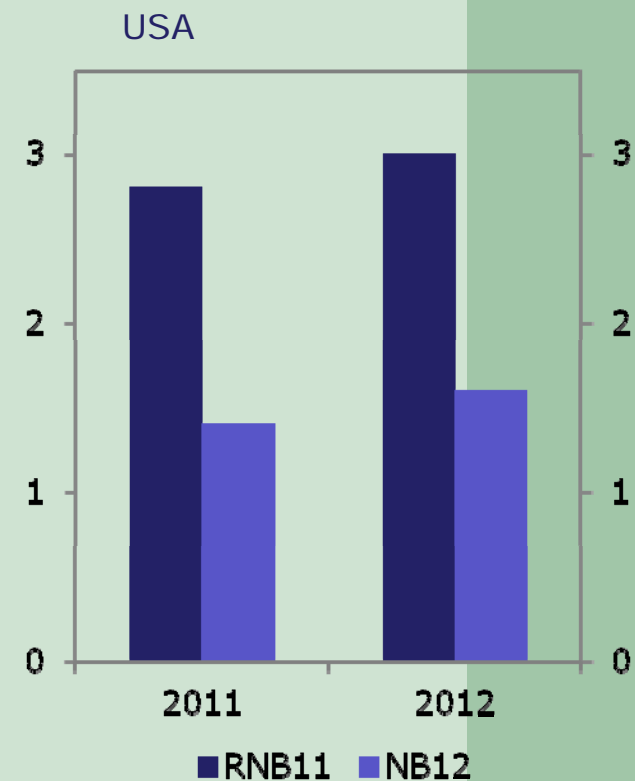
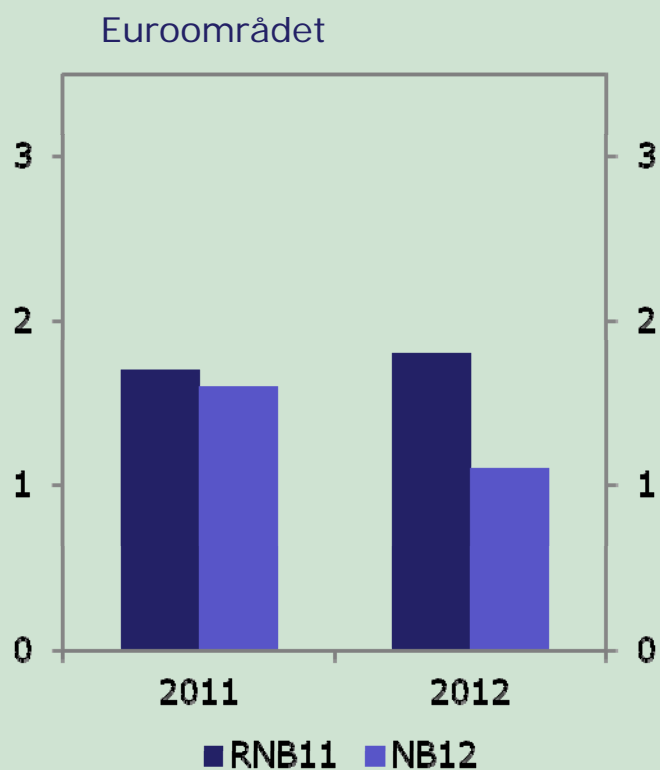
Kurser på bankaksjer. Euroområdet. Indeks

Lavere vekst i internasjonal økonomi

Anslått vekst i BNP på ulike tidspunkt

Prosentvis vekst fra foregående år

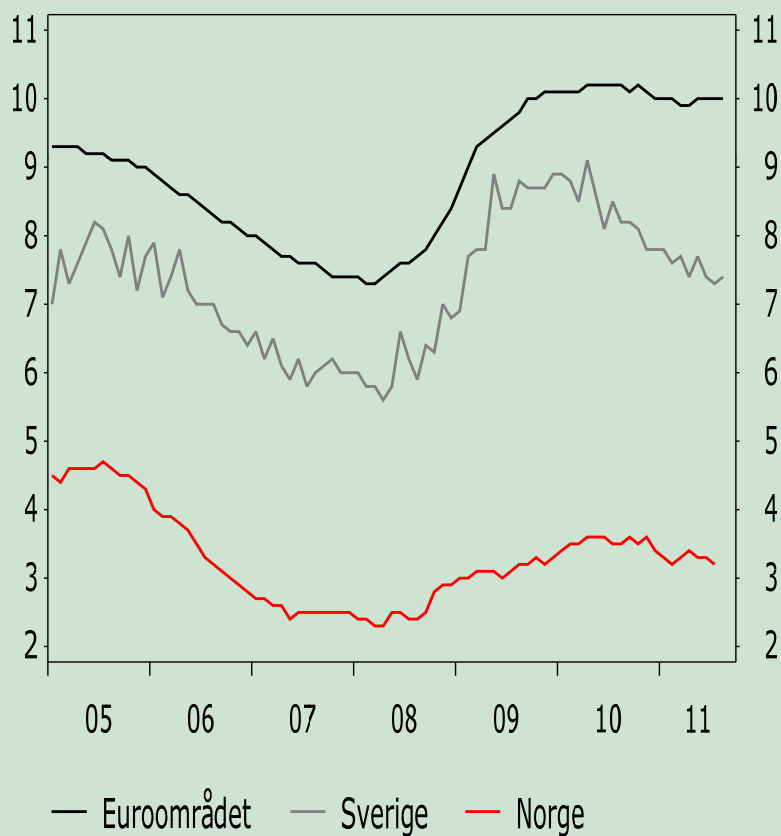

Kilde: Finansdepartementet

Norsk økonomi har klart seg bra

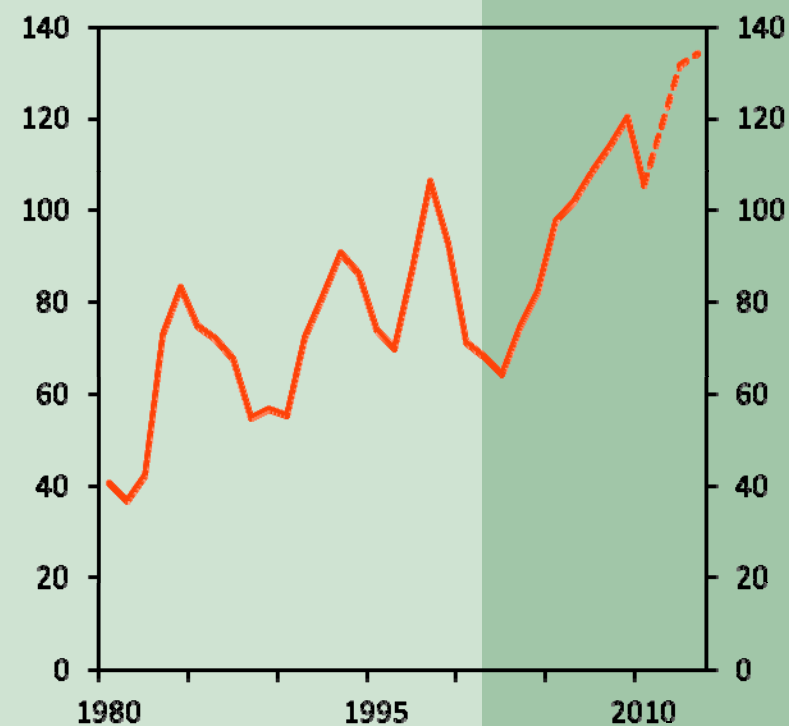
Ledighet i Norge er lav både i internasjonal og historisk sammenheng

Prosent av arbeidsstyrken

Fortsatt drahjelp fra oljevirksomheten

Investeringer i petroleumssektoren
Mrd. 2007-kroner

Kilder: Reuters EcoWin, Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet

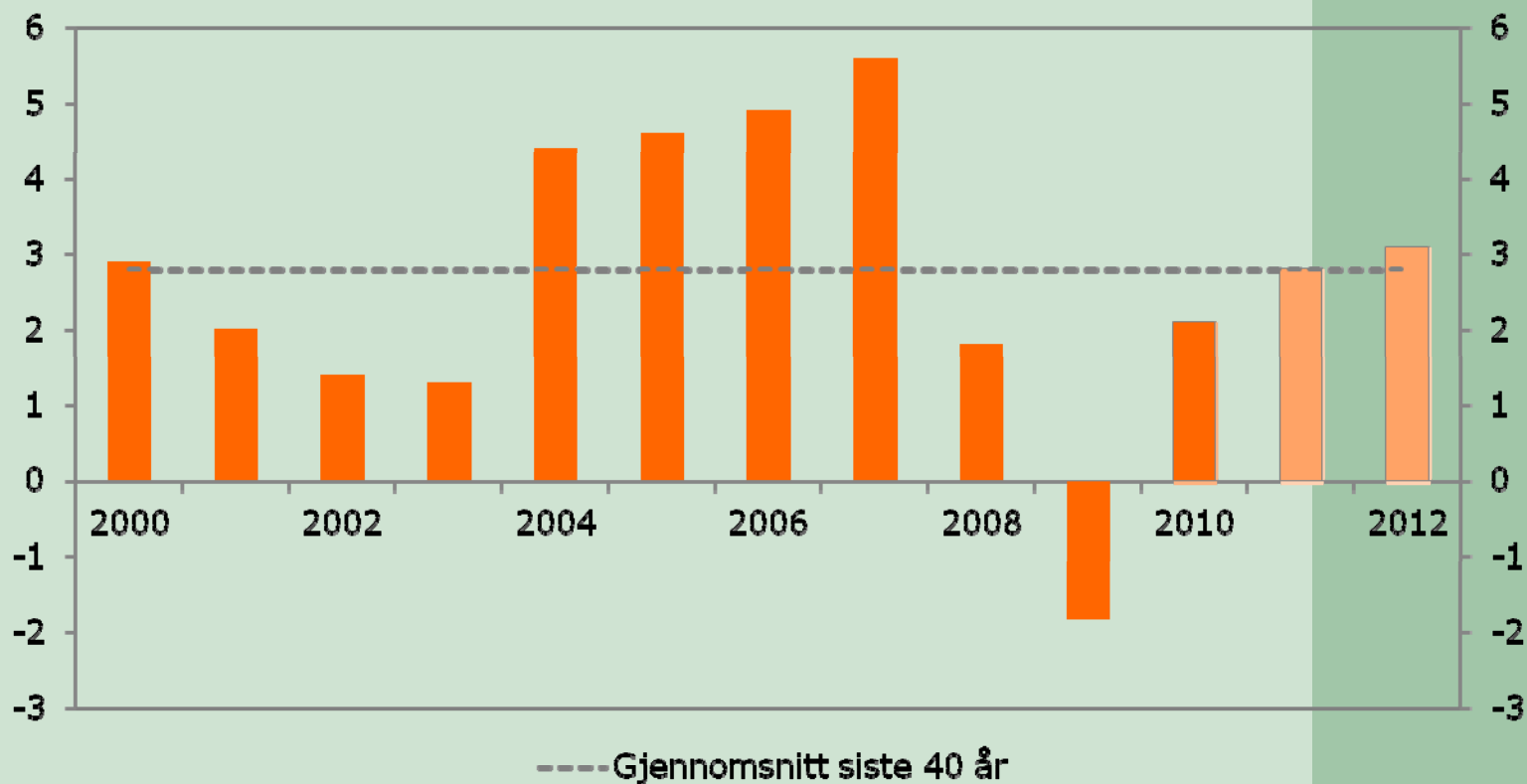
Men vi står overfor utfordringer

- Konkurransetsatt sektor er sårbar
- Husholdningenes gjeld har økt mye
- Aldringen i befolkningen setter generasjonskontrakten på prøve

Utsikter til normal vekst i fastlandsøkonomien

Vekst i BNP for Fastlands-Norge

Historiske tall og anslag

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet

Et nytt tilbakeslag ute vil påvirke oss

- Lavere eksport gir lavere aktivitet i konkurranseutsatte næringer
- Uro i finansmarkedene kan spre seg raskt og også ramme norske banker
- Lavere oljepris kan dempe investeringsviljen på norsk sokkel

Skatter og avgifter

- Store inntekter og lave kostnader
- Breder grunnlag gir lavere satser
- Symmetrisk behandling av inntekter og utgifter
- Likebehandling

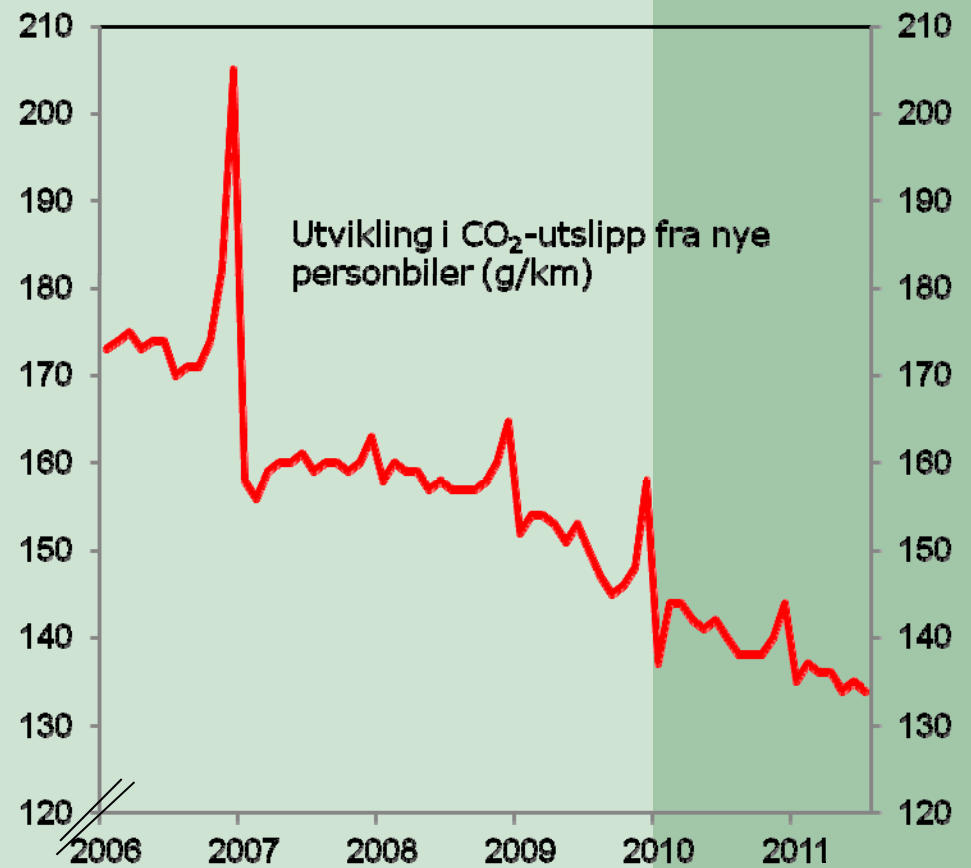
- Utjevning av inntektsforskjeller
- Skatteløftet bidrar til stabilitet og forutsigbarhet

Et godt skatteopplegg for næringslivet

- Følger opp evalueringsmeldingen med:
 - Forenklinger
 - Systemforbedringer
 - Lukking av tilpasningsmuligheter
- Reduserer det overprisede gebyret for tollkredittdokumenter
- Øker avskrivningssatsen for visse produksjonsinnsretninger
- Reduserer omregistreringsavgiften
- Innfører næringsvennlig utskrivningsalternativ i eiendomsskatten
- Fjerner avgiftene i matforvaltningen
- Gir lettelse til landbruket

Lettelser i bilavgiftene

- Forsterker miljøprofilen i engangsavgiften
- Varsler en generell vegbruksavgift
- Reduserer omregistreringsavgiften

Andre endringer

- Øke merverdiavgiften på næringsmidler fra 14 til 15 pst.
- Fase ut særfradraget for store sykdomsutgifter, samtidig som bevilgningene til formål på utgiftssiden økes tilsvarende
- Øke grensen for høy sats i reisefradraget fra 35 000 til 50 000 km
- Øke fradraget for fagforeningskontingent til 3 750 kroner
- Endre reglene knyttet til eiendomsskatt for kraftverk

Handlingsrommet i 2012-budsjettet

Reell vekst i utgiftene	20 mrd. kroner
Herav folketrygden	12½ mrd. kroner

Budsjettet inneholder innsparingstiltak som gir økt handlingsrom

Eksempler:

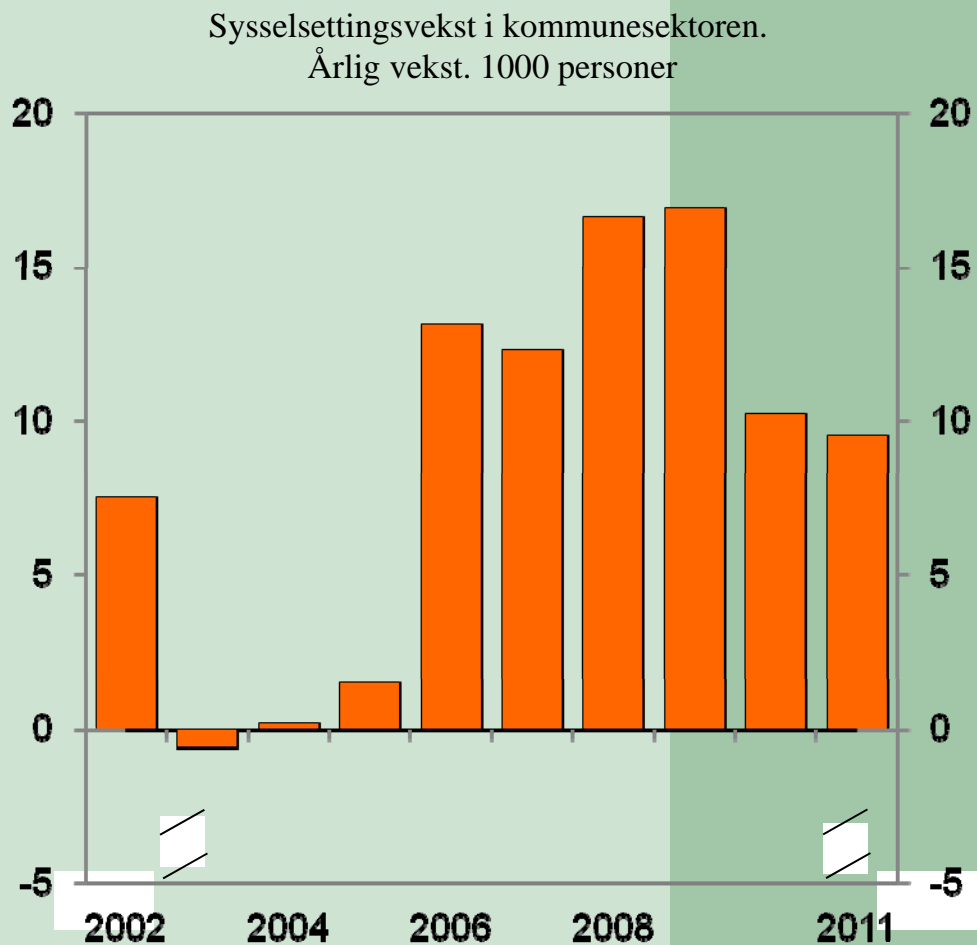
- Nominell videreføring av barnetrygden (-240 mill. kroner)
- Endringer i dagpenge- og permitteringsregelverket (-160 mill. kroner)
- Regionale utviklingsmidler (-120 mill. kroner)
- Kompensasjonsmidler for økt arbeidsgiveravgift – Nordland og Troms (-100 mill. kroner)
- Redusert bankplikt i postnettet (-90 mill. kroner)
- Avvikling av gaveforsterkningsordningen (-60 mill. kroner)
- Endret betalingspraksis for arbeidsmarkedstiltak i skjermet sektor (-44 mill. kroner)
- Avvikle tilskuddsordning til private kirkebygg (-10 mill. kroner)

Velferden trygges

- Sykehusenes økonomi styrkes
 - 1,4 mrd. kroner mer til drift (aktivitetsvekst på 1,4 pst.)
 - Investeringslån til Oslo universitetssykehus (300 mill. kroner) og Universitetssykehuset i Nord-Norge (50 mill. kroner)
- Samhandlingsreformen følges opp
 - Samlet bevilgning på 740 mill. kroner, en økning på 150 mill. kroner fra 2011
 - 5,6 mrd. kroner overføres fra regionale helseforetak til kommunene
- Et bedre tilbud til eldre
 - 1 500 flere sykehjems- og omsorgsplasser i 2012 (120 mill. kroner)
 - Dagtilbud til 5 000 personer med demens (150 mill. kroner)

God inntektsvekst for kommunesektoren

- Inntektene økt reelt med 49 mrd. kroner fra 2005 til 2011
- Tilsvarer 2¾ pst. årlig, ½ prosentenheter høyere enn fra 1990 til 2005
- Mitt forslag for 2012:
 - Realvekst i samlede inntekter: 5,0 mrd. kroner
 - Realvekst i frie inntekter: 3,75 mrd. kroner

Bedre infrastruktur og økt verdiskaping

- Bevilgningene til vei og jernbane økes med henholdsvis 1,2 mrd. kroner og 1 mrd. kroner, fra det høye nivået i saldert budsjett 2011
- Nye kjøpsavtaler med Hurtigruten (447 mill. kroner) og NSB (297 mill. kroner)
- Investinors egenkapital økes med 1,5 mrd. kroner
- Utviklingen av offentlige digitale tjenester prioriteres:
 - MAG-prosjektet i Skatteetaten (44 mill. kroner)
 - Altinn- prosjektet (162 mill. kroner)
 - IKT-modernisering i NAV (220 mill. kroner)

Angrepene 22. juli 2011 får konsekvenser for 2012-budsjettet

- Det foreslås til sammen 674 mill. kroner til oppfølging av angrepene
 - JD: 356 mill. kroner (etterforskning, påtale, beredskap, voldsoffererstatning)
 - FAD: 250 mill. kroner (midlertidige departementslokaler, rehabilitering av bygg)
 - KRD: 50 mill. kroner (psykososial oppfølging i kommunene)
 - KUD: 6,3 mill. kroner (Arkivverket)
 - 22. juli-kommisjonen: 12 mill. kroner

Landbrukspolitisk snuoperasjon

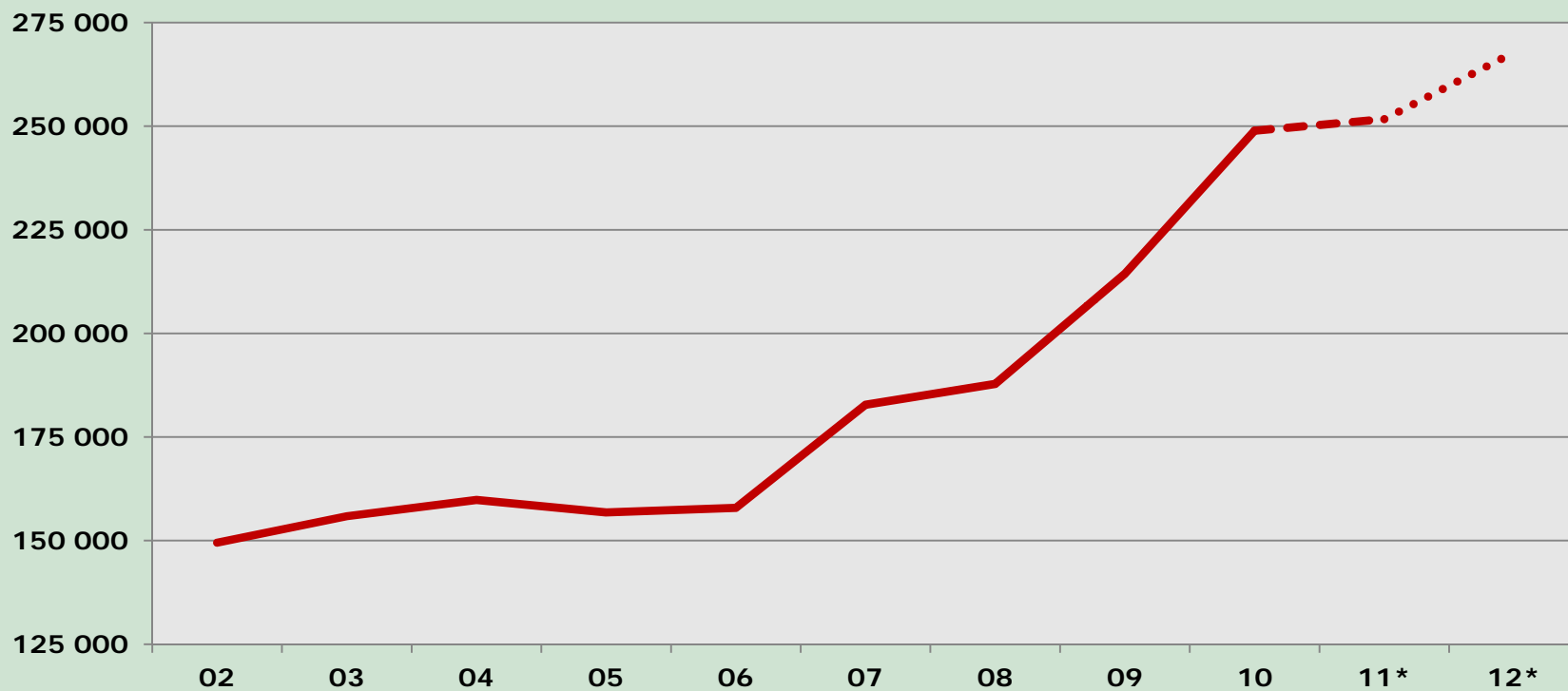
- Mål siden 2005 om å styrke
 - Inntektsmulighetene
 - Investeringsmulighetene
 - Hele matindustrikjeden
- Klare resultater
 - Grasbasert husdyrhold
 - Distriktsprofil
 - Struktur – mest til de minste
- Levende landbruk over hele landet

Solid inntektsutvikling

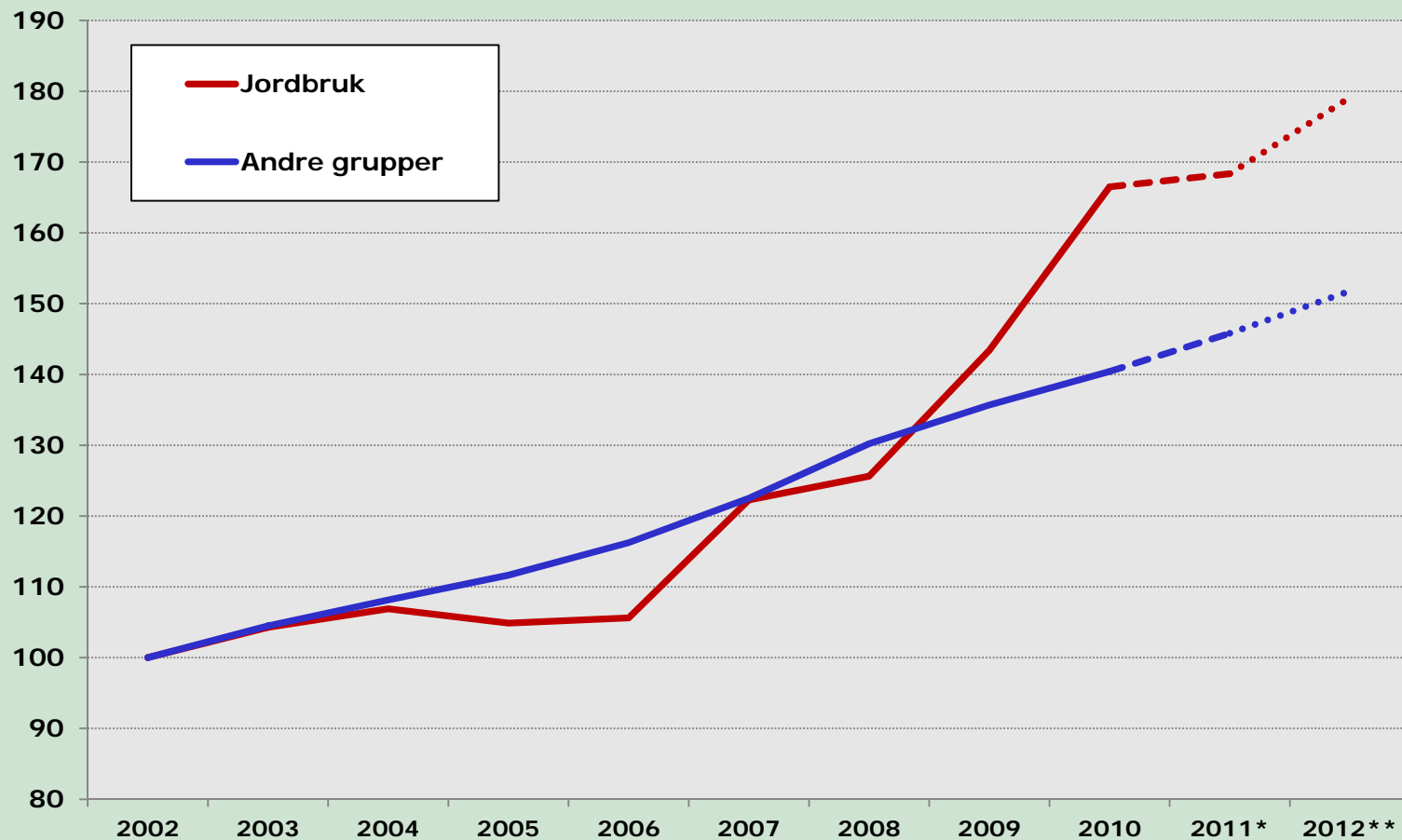
- 2006 – 2012: Totale inntekter opp
 - Fra under 30 mrd. til over 36 mrd. kroner
 - Budsjettstøtte opp 2,7 mrd. kroner
 - Målpriser opp over 4 mrd. kroner
- Trygdeavgiften for jord- og skogbruk opp
 - Kompensert i jordbruksavtalen

Inntektsutvikling i jordbruket

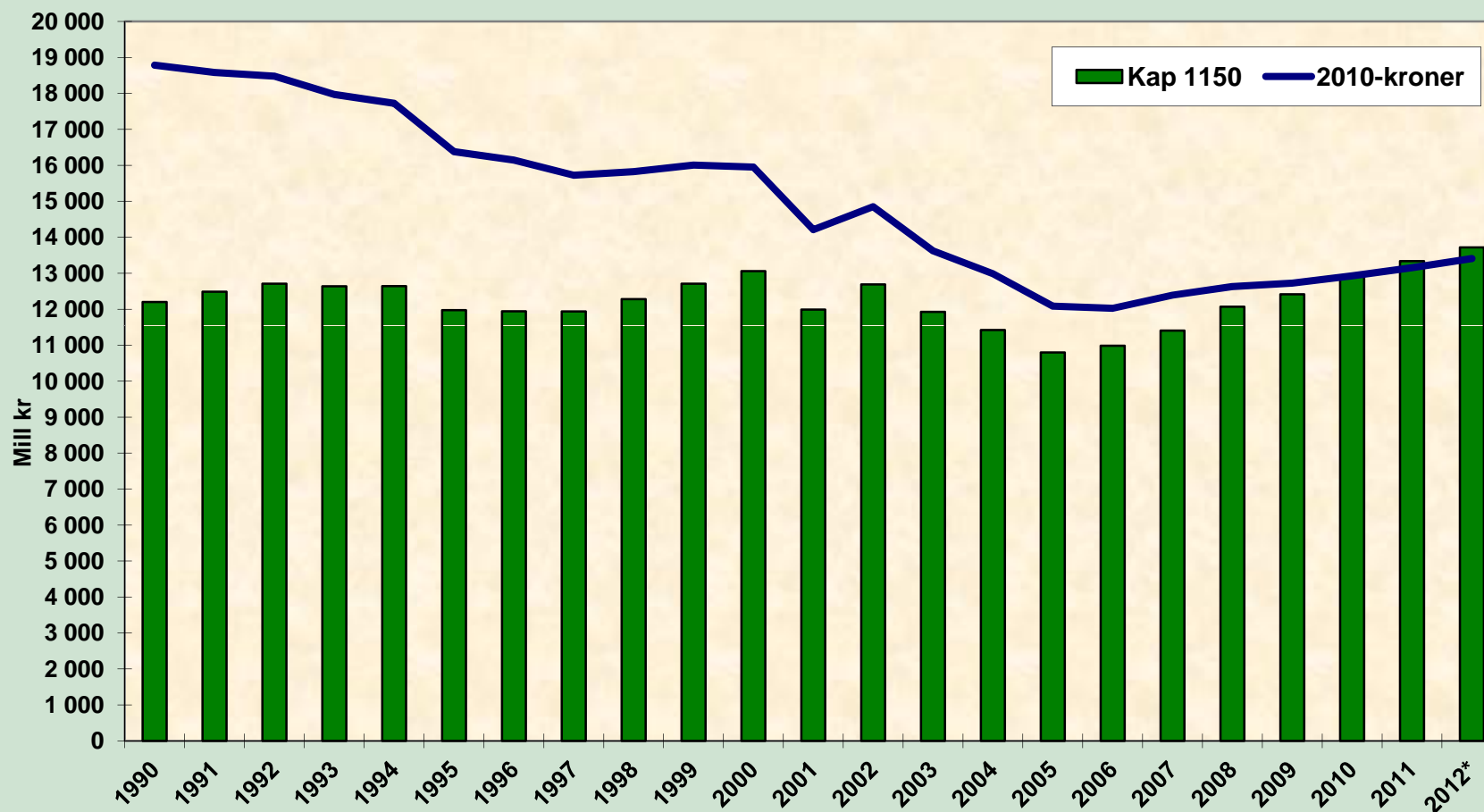
Totalkalkylen for jordbruket, normalisert, inkl verdi av jordbruksfradraget

Inntektsutvikling jordbruket og andre grupper i % Indekser, 2002=100

Budsjett til gjennomføring av jordbruksavtalen

Fra 2006 til 2012 har bevilgningen økt med 2,7 mrd. kroner nominelt.

Bedre investeringsmuligheter

- 2012: Nye skatteregler
 - Raskere nedskrivning av driftsbygninger
 - Ikke avkorting for BU-tilskudd
 - Mer leiekjøring med gårdens redskap

Virkninger for jordbruket

Avskrivninger husdyrbygg – fra 4 til 6 %	ca.	150 mill.
Avskrivninger bygg levetid <20 år – fra 8 til 10 %	ca.	30 mill.
Avskrivninger BU-tilskudd	ca.	10 mill.
Jordbruksfradrag leiekjøring og tjenester	ca.	20 mill.
<hr/>		
Samlet proveny	ca.	210 mill.

- Vel 300 millioner kroner i inntektsverdi for jordbruket
- Dette tilsvarer ca. 6 000 kroner per årsverk

Sterkere verdikjede

- Matproduksjonsavgiften bort – industrien sparer
 - 630 millioner kroner totalt
 - 280 millioner kroner på norske jordbruksvarer

Virkninger i Trøndelag

- Målpris for melk 2005 – 2012: + 380 millioner
- Produksjonstilskudd 2006 – 2010: + 120 millioner
- Produksjonstilskudd 2010 – 2012: + 120 millioner

Stramt budsjettopplegg

- Kutt for LMD tilsvarende om lag 45 millioner kroner
 - For økt effektivitet
 - Klare prioriteringer
- LMD-budsjettet 2,5 %
 - Mest på grunn av jordbruksoppgjøret
 - Forskning for økt matproduksjon styrkes med 5 mill kr
 - Nord-Norsk Hestesenter – 0,5 millioner kroner
 - Norsk fjordhestsenter – 0,5 millioner kroner

Satser på trebasert innovasjon

- Øker med 10 mill. kroner til 28 mill. kroner
- Programmet bidrar til
 - Økt bruk av tre
 - Økt lønnsomhet i verdikjeden
 - Nettverk blant næringsutøvere
- Dokumentasjon av treets egenskaper

En effektiv landbruks- og matforvaltning

- Mattilsynet: Rom for effektivisering og prioritering
- SLF: Prioritere og effektivisere
- Veterinærinstituttet: Litt økning
- NILF: Som i år
- Norsk institutt for Skog og landskap: Som i år
- Bioforsk: Fra kunnskapsstøtte til forskning på mat
- Reindriftsforvaltningen: Omorganiseres fra 1.7.
- Departementet flytter 1.7. → økte utgifter

Nord-Trøndelag – veg og jernbane

- E6
 - Værnes – Kvithamar: 175 millioner kroner
 - Harran – Nes bru: 40 millioner kroner

Jernbane

- Trønderbanen
 - Formofoss – tømmerterminal - byggestart
 - Gevingåsen jernbanetunnel – 26 millioner
 - Til slutføring av prosjektet
 - Økt kapasitet og hastighet Gevingåsen – Værnes
 - 25 millioner kroner til videre planlegging

Nord-Trøndelag

- Nye studieplasser HiNT: 3,1 mill. kroner
- Steinkjersannan Skytefelt: 9,0 millioner kroner
- Falstadsenteret: 15,7 millioner kroner
- Steinvikholm Musikkteater: 0,5 millioner kroner
- Stiklestadmuseene: 1,5 millioner kroner
- Museet Midt: 1,1 millioner kroner
- Forsvaret: 3,4 millioner kroner
 - til energieffektivisering av bygg

Sør-Trøndelag

- NTNU – 225 nye studieplasser: totalt 3,5 milliarder kroner
 - Artsdatabanken: + 23 millioner kroner
 - Bibsys: 5,2 millioner kroner
- HiS-T – 185 nye studieplasser: Totalt 723 millioner kroner
 - 3,7 millioner kroner lærerutdanning - grunnskolen
- Dronning Mauds Minne: Gjøre ferdig treårig førskolelærer
 - + 1,2 millioner – totalt 99,3 millioner kroner
- Dokkhuset scene: 0.8 millioner kroner
- Trondheim Symfoniorkester: + 3 millioner kroner
- Olavsfestdagene: Knutepunkt og +0,6 millioner kroner
- Museene i Sør-Trøndelag: + 5 millioner kroner
 - Totalt 103 millioner kroner

Sør-Trøndelag – vei og jernbane

- E6
 - Sentervegen – Tonstad
- Rv 706
 -